Any XI. Sabadell 19 de Octubre de 1897. Núm. 484.

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.
Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell. . . . . 4 rals al mes.
Fora. . . . . 14 » trimestre.
Un número sol. . . . **5 céntims.**
Anuncis á preus convencionals.

Pianos. - Afinacions y reparacions
E. LLADÓ
Calderón, 18. — Sabadell

Revista del Somatent

Com indicarem en l' últim número, diumenge passat á las 9 arrivaren á aquesta ciutat, lo Excm. Capitá General Sr. Despujol, acompanyat del Excm. Comandant General dels Somatents Sr. Fontseré del Quefe Auxiliar Sr. Fernández, dels comandants ajudants Srs. Soler y Prat y del Cabo del Districte de Granollers Sr. Argila.

A la estació esperavan pera saludar á tant distingits hostes las autoritats religiosas, civils y judicials y quefe de telégrafos y 'l cabo y sub-cabo de Partit, acompanyats de tots los cabos y sub-cabos de districte y de poble d' aquesta ciutat y dels cabos dels somatents d' aquest Partit y algunas representacions de entitats de la població.

La comitiva se dirigí á casa lo Cabo de Partit D. Joseph Cirera y Sampere desde 'hont s' encaminá lo General y Quefes de Somatents, ab carruatjes, al vehí poble de S. Esteve de Castellar, acompanyantlos lo cabo y sub-cabo de Partit, lo quefe de telégrafos y lo sub-cabo de districte, ab una escolta d' honor de nou individuos.

A mitj camí de dit poble esperavan al General una avansada del Somatent de Castellar.

Al arrivar á las Escolas ahont estava reunit lo Somatent fou rebut lo General y demés quefes per lo cabo d' aquell Somatent D. Joseph Comas,

lo Sr. Alcalde D. Isidro Rius y demés autoritats, entrant tot seguit en la espayosísima sala de párvuls ahont lo Sr. General passá la revista reglamentaria.

Després de la revista visitá lo General las diferentas salas de las escolas quedant admirat de sa grandiositat y riquesa, calificantlas de únicas en son género á Espanya.

Passá després lo Sr. General y demés Quefes acompanyats del referit Cabo y demés autoritats, á visitar la preciosa Iglesia parroquial ahont foren saludats per lo Rvnt. Regent de la parroquia D. Felíu Quer.

No podia abandonar lo General aquell poble sens anar á saludar á la donadora de tantas riquesas, la Excma. Sra. Marquesa de Castellar, passant tot seguir á sa magnífica casa ahont fou rebut per la virtuosa viuda y son nevot D. Emili Carles, quina volgué donar una prova d' aprecí al Excm. Sr. Capitá General posant á sa disposició son cotxe particular pera tornar á Sabadell, com aixís se feu, arrivant la comitiva á aquesta ciutat á la una de la tarde.

A casa lo senyor Cirera esperavan al General y demés Quefes lo senyor Economo de S. Feliu, Rector de la Purísima, Sr. Alcalde, Tinent d' Arcalde, Cabo de districte, Jutge de 1.ª Instancia y Municipal, President del Gremi de Fabricants y Cambra de Comers, quins junts ab los que havian seguit al General en sa escursió á Castellar l' acompanyaren á la taula en la quina lo Sr. Cirera 'ls obsequiá ab un expléndit dinar servit magníficament pel duenyo del Café d' Euterpe D. Rafael Cruz.

A las quatre passá lo Sr. General la revista al Somatent d' aquesta ciutat dirigint sa autorisada paraula á tots los individuos en lo saló de las Casas Consistorials, exhortantlos en un arrodonit discurs á que tinguessen sempre present sa alta missió, á que estessen ben units y sobre tot que no barrejessin las passions de la política, ab lo Somatent.

L' hi contestá ab breus paraulas d' agrahiment lo cabo de districte Sr. Morán en nom del Somatent de Sabadell, dirigintse després á visitar la Casa de Caritat y de allí á la estació, ahont se despedí afectuosament.

No duptém que tant l'Excm. Sr. Capitá General com los demés Quefes de son acompanyament, guardarán bon recort de sa escursió á Sabadell y á Sant Esteve de Castellar.

Demá, si á Deu plau, anotarém algunas impressions que 'ns sugeriren los actes que acabém de ressenyar.

Avís d' Administració

Ab tot y que publicantse diariament "Lo Catalanista", segons las novas condicions de suscripció pera 'l cas establertas, los preus de abono serán de UNA PESSETA AL MES pera Sabadell, y de TRES PESSETAS CINCUANTA CÉNTIMS AL

TRIMESTRE pera fora de Sabadell, no obstant ditas quotas no comensarán à regir fins al dia primer del vinent Novembre, resultant franchs pera 'ls nostres estimats suscriptors los números que durant aquest mitj mes d' Octubre se 'ls hi afegeixin als dels diumenges. Als suscriptors de fora se 'ls cobrará lo trimestre actual á rahó de TRES PESSETAS. Iguals consideracions tindrèm á totas aquellas personas que s' inscriguin en las llistas d' abonats en l' espay d' aquest mitj mes corrent.

En una paraula: las novas quotas de suscripció no comensarán á regir fins al principi del mes entrant, en justa correspondencia á las carinyosas atencions que ha merescut sempre "Lo Catalanista" de sos constants favoreixedors.

Lo discurs de 'n Falcon

Aquets dias han sigut molts los enrahonaments aguts á Barcelona sobre 'l discurs llegit per lo catedratich de Dret Civil de la nostra Universitat en Modest Falcon, en lo solemne acte de la inauguració del curs 1897-98.

Tenim al devant l' esmentat discurs y no 'n diriam res en aquest lloch, perque res hi ha de nou ni de interessant (al nostre entendre) per lo que pertoca á doctrina científica ni á afirmacions prácticas, pero lo molt que se n' ha parlat baix altres aspectes y en sentit de censura nos mitj obliga á dirne lo que 'ns en sembla.

En Falcon va escullirne per tema al seu discurs la Codificació del Dret Civil Catalá, en forma d' Apéndix del Códich Civil comú d' Espanya. S' enten molt be que 'l catedrátich de Dret Civil y Foral triés aquest tema que tan de plé cau en lo tractat de l' assignatura qu' esplica; pero de segur no va capissar prou que 'n aquest problema hi está avuy Catalunya massa capficada perque la seva resolució ha d' afectar molt directament nostre vida jurídica y per aixó es considerat y debatut pe 'ls catalans ab gran interés actual y fins ab passió. De manera qu' avuy, entre nosaltres, aqueixa qüestió es mes política que científica y en un acte solemne y elevat com la inauguració del curs de la Universitat s' acostuma á tractar no mes temas generals de la regió clarissima de la ciencia pura y no s' hi han de portar cuestions políticas tendres encare. Y menys hi havia de portar semblants qüestions al primer centre docent de Catalunya lo qui no siguent catalá, com tenim entés que no ho es lo Sr. Falcon, pot enténdrehi per estar compresa en l'especialitat científica, que conreuha pero no pot sentirlas ni estimarlas com los afectats per ellas y d' aquets principalmont se componía l' auditori en l' acte de la inauguració.

Va proposarse en Falcon en lo seu discurs demostrar la conveniencia, la necessitat y fins la pressa qu' hi ha de la formació dels susdit apendix y pera probarho va retreure y comentar los oportuns articles de la Lley de 1888 y del Códich Civil y varias sentencias del Tribunal Suprem de Justicia. Sobre tot aixó no hi ha res que dir y menys cuan s' han debatut entre nosaltres, fins á escurarne 'ls arguments, aqueixos y altres textos sense que en Falcon nos haji portat cosa nova al debat.

Pero al parlar de nostre dret supletori condemna enfutismat En Falcon que s' hajin deixat subsistents en primer lloch los llegislacions canónica y romana «*estraña la una* diu *y muerta la otra*», á quinas afegeix «*habria sustituido el Código Civil Comun, inmensa ventaja.*» Fora carrincló discutir aqui ara 'l pes científich y l' importancia positiva en nostre actual vida jurídica del Dret Romá y del Dret Canónich, y encare ho seria més establint un paralelo entre la llegislació del poble que pot dirse que ha portat en l' Historia la missió del Dret Civil, la llegislació sábiament construida per l' Iglesia al pas dels sigles, y el Códich de En Alonso Martinez Ni un mot sobre el particular dirém, donchs, satisfentnos nomes suposant lo que 'ls respectables catedratichs de Dret Romá y de Dret Canónich de nostre Universitat, presents en l' acte, pensarian en aquells moments de las afirmacions del seu company de Facultat.

Los principals arguments aduhits en pro de la maravellosa sustitució son: *el desairado lugar en que*—de admétrela—*se coloca á la Ley Comun que la nación se ha dado;* el que aquesta adoptá institucions forals y *fió á la acción del tiempo y al influjo de la civilización la obra de fundir todos los españoles en una misma ley civil;* lo qu' aixó d' estimarse mes llegislacions ESTRAÑAS á la comú d' Espanya es un *poco edificante espectáculo* etz., arguments en fi, que, com á científichs, son massa patriótichs, y com á patriotichs son massa superficials.

S' hi desfá, després En Falcon, contra 'ls jurisconsults catalans qu' han resistit á la aproximació, molts de quins estavan presents segurament en aquell acte, sense poguer defensarse, y diu que la culpa de tot la té l' escola histórica y 'l regionalisme.

Sosté En Falcon que, malgrat l' amor propi dels devots de Saviguy, l' escola histórica ha sigut vensuda en lo terreno científich, que 'l problema de la codificació es ja cosa resolta y que, ab codificació ó sense, lo princípi d' igualtat de las lleys parteix de la *sublime doctrina de Jesus.* Que en Falcon cregui de bona fe totas aquestas cosas res hi tenim de dir, pero no 'ns ho sabem acabar que aytals afirmacions las fes en un acte que presidia com Rector de la Universitat, l' Excm. Manel Durán y Bas, fundador y president perpetuo de l' Academia Saviguy, é ilustre sobrevivent del gran renaixement científich que l' escola histórica va produhír á Catalunya, ahont hi ha arrelat com en los mellors dels seus temps, per avenirse perfectament ab lo pensament catalá. En Durán y Bas pogué llambregar pe 'l seu vol y al trobarse rodejat de companys y deixebles encoratjats pe 'ls ideals, comuns á nostre gloriosa escola catalana,

escoltant á en Falcon, que no veya res mes que las ratllas del seu discurs, atinar ab alló de:

Los muertos que vos matáis
gozan de buena salud.

Per lo que toca al párrafo que en Falcon dedica als catalanistas que *mandan mensajes de adesión al pueblo helénico y no encuentran un aplauso para los valientes soldados que en Cuba y Filipinas, etc.*, (com si fossin picaments de mans lo que 'ls fa falta, ¡infelissos!), fuig tan del género de lectura que podiam esperar de en Falcon pera un acte tan sério que sols podém atribuhirho á un *lapsus calami* de que va penedirse segurament aixís que ho hagué llegit en la Universitat, si es que va llegirlo aquest párrafo, que no ho sabém.

Pera acabar; lo distingit catedrátich, doná en escalaborn lo que te d' ésser l' apendix catalá al Códich Civil espanyol y de quina manera nostre dret s' ha de reduhir *á formas breves y sencillas*; pero com referent á n' aixó hi ha lo projecte de 'n Durán y Bas, lo de l' Academia de Dret de Barcelona y altres estudis especials mes detinguts que 'l discurs de 'n Falcon, creyém estar dispensats de fer coneixe aquí lo seu pensament. Per altre part, creyém que 'ls nostres lectors nos dispensarán de ferho, tota vegada que altres vegadas havém parlat d' algun d' aquestos trevalls en nostres columnas.

Resumint; res absolutament tindriam de dir del discurs de en Falcon si aquest al escriurel no hagués oblidat l' actualitat de la cuestió que tractava, lo lloch y moments en que havia de llegirlo y devant quinas personalitats y quin públich. Oblidá tot aixó sens dubte per la pressa ab que tingué de fer lo seu trevall per suplir la falta del company de claustre que havia sigut designat y que per enfermetat no pogué cumplir l' encárrech; y d' aixó vé que 'l discurs de 'n Falcon hagi fet enrahonar tant.

Malgrat tot, tenim entés, que lo comportament del auditori que tantas cosas lletjas va tenir d' escoltar, fou correctíssim y que ni mentres durá la lectura del discurs ni un cop acabat va sentirse en lo Paraninf de la Universitat cap manifestació d' enuig. Nos en alegrém molt. Aixís en Falcon, que va planyers de que 'ls catalans, sent tan actius y feyners, no tinguessin pressa per convertir son dret secular en un apendix, no podrá dóldrers del bon comportament del públich de nostre Universitat, que al escoltar sense parpallejar lo seu discurs, rumbejá una cortesía digna de la terra dels *hidalgos*.

F. MARAGALL.

(Traduhit del *Diario de Barcelona.*)

Notas oficials

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents incripcions durant lo dia 17 18.

Naixements: Teresa Fainé Pascual.—Teresa Gall Masafret.—Marcelino Joan Andreu.—Ramon Arnau Suquet.

Defuncions: Joan Comas Daniel cassat, 67 anys.

Matrimonis: Joseph Mangot Montanya ab Maria Rosa Banderanas Sastre.—Rafel Hilario Cortell ab Ana Casamada Forrellat.—Gayetano Manyosa Serra ab Rosa Bial Mayá—Salvador Solá Bertrán ab Carma Girbau Oliveras.

Ab fetxa del 16 y 17 van ingressar en las caixas municipals, per drets de consums y matadero, la cantitat de 3053'11 ptas.

SECCIÓ RELLIGIOSA

SANTS DEL DIA

Sants Pere d' Alcantara, Tolomeo y Lucio, Verónico y Pelagia, Jaro Aquilino, Verano, Eusterio, Ethbino y Fredeswinda.

La missa es en honor de Sant Pere d' Alcantara, La Epistola es del Capitol III de Sant Pau als Filipenses, L' Evangeli es del Capitol XII de Sant Lluch.

Parroquia de Sant Feliu. A dos quarts de vuit. Exercisis mensuals en honor de Sant Joseph. ab Missa en son propi altar; á las 7 missa en l' altar de Sant Joseph per un difunt; a dos cuarts de vuyt en lo S S. per D. Joan Gorina Borrell,

Parroquia de la Concepció. A dos quarts de vuyt missa al altar de Sant Joseph durant la qual se feran los exercissis propis del dia 19 en honor del Sant. A las deu se celebrarant solemnes funerals en sufragi del ánima de la Srta. D.ª Francisca Campmajó y Palmada (E. P. D.)

Academia Católica, Las missas que ahir avuy y demá se celebran en lo altar major de la parroquia de Sant Feliu á las set, durant los Exercissis del mes de Octubre se ofe-rirant, comforme al Reglament, per l' ánima del jove D. Vicens Matas, soci ultimament mort de dita Academia.

NOVAS

Lo diumenge últim tingué lloch una festa de caracter intim de las que deixan grats recors y donan idea de lo irraigat que está en lo nostre poble l' esperit d' associació.

Fa uns 26 anys vá fundarse en nostra ciutat un coro ab lo nom de «Josephets» quin objecte era popularisar las cansons de la terra. Passats los primers anys de sa joventut de la casi totalitat de sos socis y ab obligacions de familia sa major part, va disoldres y aixís passaren un bon número d' anys sense estar associats, quant fa poch temps se li va ocorre la idea á un de sos individuos d' agruparse de nou, tota vegada que los 50 socis de que 's componia dita societat coral eran encare vivents, ab lo llohable fi de ausiliarse mutuament en sas disorts y tribulacions Reunits en una casa de camp á las aforas d' aquesta ciutat, anyalment se congregan y en fraternal armonia celebran las excelencias y ventatjas d' estar associats. Tenen sa Junta nombrada y sense ampulositats ni for-

malitats de cap mena donan compte de sa gestió durant l' any transcorregut, 's fa lo reparto per lo que tocará á cada hú per lo sosteniment de la germandat y aixís, com en familia, resolen tot lo convenient per la bona marxa de dita humanitaria associació.

Aquesta tasca fou la que s' imposaren sos iniciadors y aixís venen fentho fa 4 ó 5 anys.

De si han cumplert son objectiu ne dona idea la fraternitat y bona armonía que regnava en sos semblants lo diumenge passat. Forman part de la mateixa societat indivíduos pertenexents á totas las classes socials y á alguns que per la seva elevada possició no se 'ls havia convocat han solicitat son ingrés y han fet donatius d' importancia sempre que l' estat de los fondos socials ho ha exigit. Conducta digna d' aplauso y que lliga ab mes forsa los llassos de germanó que s' imposaren sos organisadors.

Nos plau consignar 'ho aixís, felicitat als benfactors y socis de l' esmentada filantrópica associació.

Sens dupte que pera fer ostentació de la cultura y civilisació espanyolas, al primer espectacle públich que s' ha procurat asistis lo Rey de Siam, ha estat á la corrida de toros verificada diumenje á Madrid.

No curarán may.

La nit del diumenge en lo Teatro Principal lo mateix en l' últim acte de *L' Ebrea* que en *Il Plagiacci* lo jove tenor Sr. Constantí va rebrer constantment durant la representació y en especial lo final de tots los actes, entusiastas aplaudiments del nombrós auditori que gayrebé omplia tot lo local. Conegut es dit artista de nostre públich y havem parlat d' ell en aquestas columnas ab merescut elogi, aixís es qu' avuy nos cal fer constar no mes que com mes el sentim mes filigranas notem en son polit trevall ple de sentiment y de gust artistich. No ho duptém pas que seguint aquet camí, interpretant com fa fins are pot anar molt lluny.

Lo barítono Sr. Puiggener qu' ha figurat entre 'ls primers en los cartells dels mellors teatres, es un artista complert, lo mateix cantan que en la part dramática de l' obra. La tiple senyoreta Homs cumplí son comés lo mateix que las demés parts secundarias. Lo mestre Sr. Goula y la orquesta 's portaren com á bons deixant verdaderas ganas de tornarlos sentir á tots y de que sovintejin aquestos aconteixements.

Per aquesta nit ha convocat una reunió el Circol Federal de Barcelona al objecte de obtenir del actual Gobern lo restabliment de las garantías constitucionals suspesas per lo Gobern anterior arran del últim atentat anarquista.

Es cosa que interesa á tothom y per aquesta rahó, desitjém obtinga la mentada associació son proposit, que no pot esser mes just y legal.

Lo concert que en la nit del diumenge 's celebrá en lo Teatro de Euterpe pot calificarse d' aconteixement musical. No en vá 'ls periódichs nocionals y extrangers han dedicat sos mes entussiastas elogis al eminent jove artista Manent, honra de Catalunya.

Totas y cada una de las pessas executadas sigueren altras tantas ovacions que 'l públich dispensá al eximi violinista qu' á la tendra edat de catorze anys es ja una maravella. Pero ahont l' entussiasme del públich se trocá en deliri fou en l' *Estudi de Concert,* composició pera violí y piano del propi Manent, á continuació de la qual y per acallar las aclamacions dels públich 'ns recreá novament los sentits ab son *Duo de l' Africana,* magnifica pessa hont demostra dominar per complert l' instrument de sa predilecció.

En las variacions sobre l' *Himne Austriach* també agradá moltíssim y en lo *Presto finale* del *Zigeunerweizen* de Sarasate los aplausos foren estruendosos.

Posá terme á tant brillant festa musical la numerosa orquesta executant ab molta justesa la sinfonía *Ruy Blas.*

La direcció acertada.

Llástima que 'l públich no correspongués als esforsos de l' empresa.

TELEGRAMAS

Madrid, 17, 7 n.—Lo rey de Siam ha assistit á la corrida de toros, junt ab son acompanyament, al obgecte de coneixer l' espectacle nacional castellá per excelencia. A mitja corrida en sortiren fastiguejats y patint d' esperit, fentse creus de las costums de la Cort d' Espanya. Diuhen que densá que es entre 'ls castellans está mes orgullós lo rey siamés de las costums y la civilisació del seu pays.

La colla romerista va destemplantse per moments y portada per son odi al silvelisme y á la selecció, no mira lo que diu ni ahont arriban las sevas escupinadas. Fins la Reyna y la Monarquia 'n surten mal paradas de sas mans pecadoras que no troban trabas ni aturadors pera lograr l' obgecte que 's proposan. Encare 's deuhen recordar d' aquells temps en que baladrejavan *«cayó para siempre la raza expúrea..... etc., etc.»*

Madrid, 18, 9'25 m.—Ha naufragat lo vapor «Friton» que portava tropa, municions, queviures, fusells y metálich á las guarnicions de Pinar del Rio. De moment s' afirmá que havian morts ofegats la casi totalitat de pasatgers y tripulants, pero per las últimas noticias sembla que la catástrofe no havia tingut las inmensas proporcions, per grossa que siga, que 's suposavan. Los vapors «Maria Cristina» y «Lluisa» han recullit 48 naufrechs y 's creu que se n' haurant salvats molts mes. Deu ho vulgni.

Madrid, 18, 3 t.—Los socialistas segueixen ab gran activitat sa campanya perque s' obligui als richs á anar á la guerra, com hi van los pobres. Diuhen y segurament no erran, qu' aixís las guerras s' acabarian mes aviat. Asseguran celebrar reunions públicas en totas las poblacions importants d' Espanya.

Madrid, 18, 6'15, t.—Es ja segur que en l' exprés de demá passat sortirá cap á Barcelona 'l nou gobernador senyor Larroca. Aixís sigui; que ja deveu estar tips d' Hinojosas per tota la vida.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa	32'50 d.
» á la vista.	32'95 p.
Paris. » » »	30'90

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36.—SABADELL.